

ת"פ 62567/02/16 - מדינת ישראל נגד עמאר אבו חמד

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 62567-02-16 מדינת ישראל נ' אבו חמד

בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא טל תדמור-זמיר
מאשימה מדינת ישראל
נגד עמאר אבו חמד
נאשם
החלטה

עניינה של החלטה זו - בקשתו של קורבן העבירה לוותר על הפיצוי שהוטל על הנאשם לשלם לו.

העובדות הצריכות לעניין

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום, שלאחר תיקונו ייחס לו עבירה של חבלה חמורה. **מעובדות כתב האישום עולה** כי בתאריך 15.5.14, במסעדת "אל חיר" בחיפה, תקף הנאשם את המתלונן - שעבד עמו במסעדה - בכך שדחף אותו אל עבר דלת הכניסה של המסעדה, קרא לו "הומו", הטיח אגרופים בראשו, חיבק אותו בכוח, הטיח אותו ברצפת המסעדה והתיישב עליו, עד שבעל המסעדה הפריד בין הניצים והנאשם יצא מהמסעדה. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמה למתלונן חבלה של ממש שהתבטאה בשבר בכף רגל שמאל, שהצריך טיפול ממושך בסד גבס.

2. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הראיות לעונש נשמעה עדותו של המתלונן. **המתלונן העיד** כי הוא בן 63, תיאר את תחושותיו הקשות בעת התקיפה וציין כי כתוצאה מהתקיפה הוא היה מרותק כחודשיים וחצי, ואך לאחר כ-6.5 חודשים הוא יכול היה לחזור ללכת. כן העיד כי עד היום יש לו שבר פתוח בכף הרגל וכי נקבעו לו 20% נכות בכף הרגל ולכן הוא אינו יכול לעבוד במלצרות, עבודה שבה עבד משך 40 שנה ואותה הוא הכי אוהב.

3. ביום 17.7.19 גזרתי את דינו של הנאשם, לאחר שמצאתי כי יש לחרוג בעניינו ממתחם העונש ההולם, והטלתי עליו, לצד מאסר על תנאי וצו של"צ, פיצוי למתלונן בסך של 10,000 ₪ (להלן: "**הפיצוי**").

טענות הצדדים

4. **המתלון** מבקש לבטל את הפיצוי שנגזר לטובתו, בטענה שהוא כבר קיבל "פיצוי כספי מסוים" מאבי הנאשם וזה מספק אותו. המתלון הזכיר כי הוא ואבי הנאשם הגיעו להסכם סולחה וביקש כי בית המשפט יתייחס לכך. **המאשימה** השאירה את הבקשה לשיקול דעת בית המשפט וביקשה, שכלל שבית המשפט יעתר לה, יוטל על הנאשם קנס חלף הפיצוי. **ב"כ הנאשם** ביקש להיעתר לבקשה, מבלי להמיר את הפיצוי בקנס, בהדגישו כי הנאשם פיצה את המתלון מחוץ לכותלי בית המשפט.

דין

לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות, ואנמק.

5. ראש וראשון רואה להזכיר כי לאחר שניתן גזר הדין מסתיים ההליך וככלל, אין לבית המשפט סמכות לשנותו, למעט חריגים הקבועים בחוק. כך לדוגמה, ניתן לתקן פסק הדין בהסכמת הצדדים (סעיף 81(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984); בית המשפט רשאי להורות על הפסקת עבודות שירות ועל נשיאת עונש אחר במקומו (סעיף 51(א) ו-2(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977); בית המשפט רשאי לקבוע עונש אחר אם נאשם אינו עומד במבחן שהוטל עליו (סעיף 16 לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969).

לצד ההוראות האמורות, קיימות הוראות שמקנות, הן לבית המשפט והן למרכז לגביית קנסות (להלן: "**המרכז**"), סמכויות שונות בנוגע לביטול או הפחתת הפיגורים שבקנס או בפיצויים ובנוגע לדחיית ופריסת הקנס או הפיצויים. בהקשר לפיצויים נקבע כי הסמכות לפטור מתוספת פיגורים מסורה רק לבית המשפט (ראו סעיף 5 לחוק המרכז; סעיפים 69 + 77(ג) לחוק העונשין; רע"א 8994/11 **חליל נ' מ"י** (29.4.12)) ואילו פריסת ודחיית הפיצויים מסורה למרכז (סעיף 5 לחוק המרכז). עינינו הרואות, כי המחוקק הקנה למרכז או לבית המשפט, בהתאם להוראות החוק הרלוונטיות, את הסמכות לפרוס או לדחות תשלומים וכן את הסמכות לפטור מתשלום תוספת פיגורים, ברם לא הקנה סמכות לפטור מעצם תשלום החוב - יהיה זה קנס או פיצוי.

6. בתפ"ח (מחוזי חיפה) 355-09-13 **עלי בכרי נ' מדינת ישראל** (החלטה מיום 6.9.17) היטיב כבוד השופט ליפשיץ לבטא את מורכבותו של עונש הפיצוי, בציינו כי לו היה מדובר ברכיב עונשי אחר, השאלה כלל לא היתה עולה על הפרק ועל פני הדברים היא רלוונטית, בעיקר משום אופי רכיב הפיצויים שהינו "משולב", היינו, כזה הנושא הן מאפיינים פליליים והן מאפיינים אזרחיים. פלילי - כיוון שמדובר ברכיב עונשי, משום מיקומו בחוק העונשין בפרק דרכי ענישה ומשום שהוא ניתן במסגרת גזר הדין לצד רכיבי ענישה נוספים. אזרחי - מכיוון שהוא יוצר "קשר ישיר" עם נפגע העבירה (הגם שבאמצעות המרכז) ונגזר, בין היתר, מערך הסבל והנזק שנגרמו ולכן נושא סממנים של פיצוי נזיקי. לכן, נקבע שמדובר בפיצוי אזרחי במהותו שנועד לשפות את הנפגע על הנזק שנגרם לו (עוד ראו לעניין זה את רע"פ 2976/01 **אסף נ' מדינת ישראל** (5.2.02); ע"פ 8458/11 **שובל נ' מדינת ישראל** (11.9.13); ע"פ 1076/15 **טווק נ' מדינת ישראל** (7.6.16)). עם זאת, חרף מאפייניו האזרחיים של רכיב הפיצוי, הוא מהווה רכיב מרכיבי הענישה ומשכך - חלק אינטגרלי מגזר הדין, שלא ניתן לשנותו, אלא בהסמכה מפורשת בחוק, שאינה קיימת בענייננו (ראו לעניין זה ע"פ 3848/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (21.2.17)).

7. עוד סבורה אני כי מתן אפשרות להגשת בקשות ל"ביטול" הליכי גביה עלול להביא למסע לחצים על נפגעי עבירה, להפניית הצעות אליהם "שקשה לסרב להן" ולפגיעה חוזרת בנפגעי העבירה. מתן פתח כאמור אף עשוי להביא ל"משפטי זוטא" שיתקיימו לאחר סיום ההליך בנוגע לנסיבות ולמניעים שהביאו את נפגעי העבירה לוותר על קבלת הפיצוי שמגיע להם (לעניין זה ראו ת"פ (נצ') 14785-10-13 **סאלח סעדיה נ' מדינת ישראל** (13.11.17)).

8. **בענייננו**, דינו של הנאשם נגזר לאחר שהוצג לבית המשפט הסכם הסולחה שנערך בין הצדדים ולאחר שבית המשפט נתן לו את מלוא המשקל הראוי. לצד הפיצוי לא נגזר רכיב כספי נוסף. ועוד - כל שהמתלונן טוען הוא שהוא קיבל פיצוי כספי "מסוים", שמספק אותו, מבלי שפורט מה גובהו של אותו פיצוי ומבלי שהוצגו תימוכין לטענה.

סוף דבר

בהעדר סמכות לשנות את גזר הדין ולבטל את הפיצוי, ומשהפיצוי מהווה אחד מרכיבי גזר הדין, על הנאשם למלא אחריו, כאחר יתר רכיבי גזר הדין. מילים אחרות - הבקשה נדחית.

המזכירות תשלח לצדדים את ההחלטה.

ניתנה היום, י"א תשרי תש"פ, 10 אוקטובר 2019, בהעדר הצדדים.